

Er is bijenteelt in Noorwegen!

T. Langerak

Al vele jaren bezoeken mijn vrouw en ik imkers in andere landen wanneer we daar op vakantie zijn. Als leraar biologie en bijenteelt vind ik dat natuurlijk interessant. Ook zijn we in vakantietijd wel op internationale congressen te vinden. Dit jaar was het Wereldimkercongres in Australië; dat vonden we te ver. Mijn vrouw stelde voor eens naar Noorwegen te gaan en zo kwam ik bij 'Innovation Norway' met mijn vraag of zij adressen hadden van imkers en/of handelaren in imkerartikelen in Noorwegen. Ik kreeg de wedervraag of er wel imkers in Noorwegen zouden zijn. Mijn antwoord luidde: er is fruitteelt dus zijn er imkers. Want zonder bijen geen fruit!

Ze zouden hun best voor mij gaan doen. Via de Vereniging Nederland-Noorwegen ben ik in het bezit gekomen van vele adressen van imkers in Noorwegen.

Professionele imkers

Zo kwamen we op donderdag 31 mei bij Kai Brattersta in Dalen in Telemark. Kai is semi-professioneel imker, wat in Nederland bijna niet voorkomt. Hij was juist bezig met het telen van goede carnica-koninginnen. Een koningin bepaalt immers de eigenschappen van een bijenvolk. De meeste imkers in Noorwegen (80%) hebben carnica-bijen. Het is een soort die in korte tijd een groot volk kan vormen. Omdat in Noorwegen het voorjaar lang op zich laat wachten is dit een goede bij om op tijd, als er opeens verschillende bloemen bloeien, over een groot volk te beschikken.

Kai vertelde ons dat er op zondagmid-

dag een ontmoetingsdag zou zijn voor imkers uit Telemark en hij nodigde ons hiervoor uit bij Kirsten Homme in Lårdal. Hier hebben wij veel gezien en gehoord. Noorwegen telt zo'n 4000 imkers (in Nederland 7000). Van deze imkers zijn er 1000 semi-professioneel en 100 volledig professioneel (in Nederland 3 à 5!). Het gemiddelde aantal volken per imker is 25 (in Nederland 8).

Bosdrachten en bestuiving

Dat zijn grote aantallen. En dat komt natuurlijk door het feit dat er per volk gemiddeld 30 kg honing gewonnen wordt (in Nederland 20 kg). De bijen moeten in Noorwegen in kortere tijd dus meer honing verzamelen en dan moeten er veel planten zijn, waar de bijen nectar van kunnen halen. Gelukkig zijn in Noorwegen de dagen in de zomer veel langer. De drachttijd is van eind mei t/m augustus. Natuurlijk speelt ook de hoogte van de streek, dus de temperatuur, een rol.

Een aantal planten is belangrijk voor de nectarproductie: de paardebloem in de omgeving van Trondheim en de bosbes in wat hoger gelegen delen. Verder de witte klaver en iets wat we in Nederland totaal niet kennen: de framboos, die heel veel in het wild groeit. De struik heeft onooglijke bloemen, maar als ze bloeien, gonst het van de vele bijen. Van al deze planten wordt in juli honing geslingerd en deze wordt verkocht als zomerhoning.

Eind augustus wordt nog eens geslingerd van de heideplant, die veel voorkomt in hoger gelegen onvruchtbare gebieden. Dit is een speciaal soort honing, die ook geëxporteerd wordt. In Nederland wordt

meestal weinig heidehoning geoogst, daardoor is de prijs hier hoog.

Natuurlijk zijn de bijen niet alleen belangrijk voor de honing. Veel belangrijker zijn ze voor de bestuiving van gewassen voor de zaadteelt en voor de bestuiving van voor ons belangrijke vruchten. Zo zien we ook in Noorwegen steeds 2 à 4 bijenkasten in boomgaarden staan.

Vroege overgang van korf naar kast

De kasten en ramen in Noorwegen hebben standaardmaten. In een bak zitten 10 ramen. De oppervlakte van een Noors raam is 23,5 x 35,5 cm, in Nederland iets kleiner: 19,5 x 34 cm. In Noorwegen wordt net als in Nederland meestal met twee verschillende bakken gewerkt.

Voor 1900 hielden de Noren bijen in korven, net als in Nederland. Maar al in 1910 werd in Noorwegen het standaardraam geïntroduceerd. In Nederland kwam dit na de Tweede Wereldoorlog pas goed in gebruik.

De Noorse Bijenvereniging werd in 1884 opgericht. In Nederland in 1898. De Noorse imkers ontvangen sinds 1885 maandelijks het blad *Birokteren*. Omdat de imkers hun grote hoeveelheid honing in het dun bevolkt gebied moeilijk kwijtraken, is er in 1927 een Honingcentrale opgericht, die de honing verwerkt en verkoopt voor de imkers. Deze centrale is nu gevestigd in Klofta. Hier kunnen de imkers ook hun gereedschappen en materialen kopen. In vrijwel alle supermarkten in Noorwegen staat honing van deze Honingcentrale.

Je kunt in Noorwegen dus *ekte honing* kopen!

foto's T. Langerak